

УДК 37.018.43

Олексій Муковіз (Алексей Муковоз)

доктор педагогічних наук, професор кафедри теорії початкового навчання
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Oleksii Mukoviz

Doctor (Pedagogics), Professor of Theory of Primary Education Chair

Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, Uman, Ukraine

ORCID ID 0000-0001-9262-9209

alexsmukovoz@gmail.com

Вадим Веремієнко (Вадим Веремеєнко)

викладач кафедри теорії початкового навчання Уманського державного
педагогічного університету імені Павла Тичини

Vadym Veremijenko

educator of Theory of Primary Education Chair

Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, Uman, Ukraine

ORCID ID 0000-0002-6317-3422

vadim@vmk.org.ua

Віта Мельничук (Вита Мельничук)

викладач кафедри теорії початкового навчання Уманського державного
педагогічного університету імені Павла Тичини

Vita Melnychuk

educator of Theory of Primary Education Chair

Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, Uman, Ukraine

ORCID ID 0000-0002-6428-4247

melnychukvita21@gmail.com

СИСТЕМА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ВЧИТЕЛІВ

ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ: ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ

У статті аналізуються теоретичні засади системи дистанційного навчання вчителів початкової школи. Обґрунтовано закономірності та принципи функціонування системи. Розкрито змістовий аспект дистанційного навчання вчителів початкової школи, до складу якого входить: авторські курси, вміння використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології, досвід емоційно-вольового ставлення до цінностей дистанційного навчання, досвід професійного становлення та

саморозвитку особистості засобами дистанційного навчання, досвід гуманної комунікації з викладачем та з колегами в професійному середовищі.

***Ключові слова:** система дистанційного навчання, дистанційне навчання, вчителі початкової школи, закономірності, принципи, зміст.*

СИСТЕМА ДИСТАНЦИОННОГО ОБУЧЕНИЯ УЧИТЕЛЕЙ НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЫ: ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ

В статье анализируются теоретические основы системы дистанционного обучения учителей начальной школы. Обоснованно закономірності и принципы функционирования системы. Раскрыто содержательный аспект дистанционного обучения учителей начальной школы, в состав которого входит: авторские курсы, умение использовать современные информационно-коммуникационные технологии, опыт эмоционально-волевого отношения к ценностям дистанционного обучения, опыт профессионального становления и саморазвития личности средствами дистанционного обучения, опыт гуманной коммуникации.

***Ключевые слова:** система дистанционного обучения, дистанционное обучение, учителя начальной школы, закономірності, принципы, содержание.*

SYSTEM OF DISTANT EDUCATION OF ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS: THEORETICAL PRINCIPLES

Some peculiarities of the operation of a system of distant education of elementary school teachers were grounded in the paper; the purposes of distant education define the needs of every teacher in a continuous professional development during the life time and the need of society in the nation creativity; the subject matter of distant education is planned in compliance with an individual-developing and ethno-cultural strategy of the development of

pedagogical education, the latest results of a scientific search of the improvement of information-communication technologies and Provision on attestation of an electronic educational course at the level of a higher educational institution and Ministry of education and science of Ukraine; the technology of distant education is subordinate to its subject matter and aims, and it is characterized by a stage-type, consistence, an individual-developing ability.

The leading principles of the operation of the system of distant education of elementary school teachers are the adequacy to up-to-date requirements to a teacher in the conditions of the implementation of the social needs in nation creativity; the dependency on the needs of an educator in a continuous professional development with help of information-communication technologies; the integration of the contents of distant education in the system ingredients; the support of a creative nature of the technologies of distant education; a continuous transfer of the system to the vector of an individual development of a teacher (a future teacher); a psychological-pedagogical support of all the stages of a teacher's getting ready for distant education; the interactive nature of the organization of distant education.

The subject matter of distant education of elementary school teachers contains authors' courses «Principles of distant education in elementary school» and «Information-communication technologies in the sphere of elementary education» (<http://dls.udpu.edu.ua>).

Key words: *system of distant education, distant education, elementary school teachers, regularities, principles, subject matter.*

Постановка проблеми. Організація дистанційного навчання (ДН) вчителів початкової школи базується на засобах інформаційно-комунікаційних технологіях (ІКТ), використання яких приводить до трансформації складових навчального процесу, зокрема змін в організації взаємодії між суб'єктами навчання (викладачем та студентами). При

застосуванні ІКТ у ДН, необхідно спиратися на особливості й закономірності, принципи установлені педагогічними та психологічними дослідженнями.

Аналіз останніх досліджень. Загальні закономірності та вікові особливості психічних процесів розглядали В. М. Галузинський, М. Б. Євтух, І. О. Зимня, В. А. Крутецький, Ю. М. Кулюткін; умови появи позитивної мотивації діяльності, стимулювання інтересу до навчальної діяльності – П. Я. Гальперін, В. Я. Ляудіс, Є. І. Машбиць, Н. Ф. Тализіна, В. О. Якунін. Питанням особистості та колективу, організації спілкування між суб'єктами навчального процесу присвячено праці І. Н. Горелова, С. В. Кондратьєвої. Серед дослідників у галузі психології необхідно назвати Г. О. Балла, Л. С. Виготського, Г. С. Костюка, О. М. Леонтєва, Н. О. Менчинську, К. К. Платонова, В. В. Рибалка, С. Л. Рубінштейна та інших.

Мета статті – обґрунтувати закономірності, принципи та змістове функціонування системи дистанційного навчання вчителів початкової школи.

Виклад основного матеріалу. З основ загальної дидактики та педагогічної психології відомо, що навчальний процес має складну структуру й складається з двох взаємопов'язаних компонентів: навчання під керівництвом викладача та учіння студента самостійно.

Г. С. Костюк дав точне визначення різниці між дефініціями учіння і навчання: «Розрізнення дії вчителя – «навчає» і учня – «вчиться» допомагає виділити різні ролі в спільній діяльності вчителів і учнів» [4, с. 422].

І. О. Зимня відзначає, що діяльність навчання – це насамперед діяльність викладача [3, с. 91].

Найбільш предметно закони і закономірності навчання розкриті у працях В. І. Бондаря [2], І. П. Підласого [5] та ін.

В науці існує багато версій класифікації закономірностей навчального процесу. Зокрема, у «Педагогіці вищої школи» [1, с. 116–117] зазначено, що закономірності навчання – це об'єктивні, істотні та стійкі зв'язки між компонентами процесу навчання, що проявляються як тенденція. Зовнішні закономірності характеризують залежність навчання від суспільних процесів і умов (соціально-економічних, політичних тощо).

До внутрішніх закономірностей відносять: взаємозалежність процесів навчання, освіти, виховання, розвитку особистості (навчання студентів до професійної діяльності відбувається на засадах гуманізму з урахуванням формування позитивних якостей, індивідуального підходу до кожного студента на основі його інтересів, зацікавленості в отриманні знань, розвитку творчих здібностей); єдність процесів викладання й учіння (свідчить про спільну діяльність викладача і студента, під час якої розвивається не тільки студент, а й удосконалює свої професійні навички викладач); взаємозалежність завдань, змісту, методів і форм навчання в навчальному процесі (методи і форми навчання повинні стимулювати розвиток логічного мислення, вміння застосовувати теоретичні знання на практиці, виявляти власну ініціативу та нестандартність у прийнятті рішень тощо); цілеспрямованість взаємодії викладача і студента (цілі навчання, які ставить викладач, повинні бути зрозумілими та особисто-необхідними, усвідомленими студентом) та інші.

Закони й закономірності навчання не містять конкретних рекомендацій. Вони є теоретичною основою для розроблення принципів і способів дій педагога в конкретних навчально-виховних ситуаціях.

Пошук закономірностей ДН вчителя початкової ланки освіти спирався на системно-структурний методологічний підхід. Він вимагає спеціальної логіки аналізу зв'язків між:

а) зовнішнім середовищем (потребами суспільства у націєтворчості й педагогічної освітньої галузі у неперервному розвитку) і стратегічними орієнтирами ДН вчителя початкової школи;

б) організацією ДН вчителя і процесами самоформування готовності до нього – професійною самоосвітою і самовихованням;

в) зв'язків між структурними компонентами процесу ДН педагогів – його цілями, змістом, технологією і методикою організації.

Цей пошук спирався як на основні закони діалектики, так і на результати виділення дидактами стійкої провідної тенденції навчального процесу: тенденції розвитку особистості шляхом неперервного присвоєння нею елементів соціального досвіду, цінностей загальнолюдської і професійної культури.

За результатами аналізу всіх видів зазначених зв'язків визначено такі відповідні *закономірності*:

1. Цілі ДН закономірно визначаються потребами кожного вчителя у неперервному професійному розвитку впродовж життя та потребами суспільства у націєтворчості.

Закономірність є вираженням залежності дистанційного навчального процесу від стратегії національного культуротворення й націєтворчості. З одного боку, вона віддзеркалює сутність проектування ДН, підпорядковуючи його цільовий складник потребам професійного розвитку вчителя початкової школи як суб'єкта формування творчої особистості учня. З іншого, ця закономірність відбиває причинно-наслідковий характер зв'язку між професіоналізмом педагога-творця, здатного до професійно-культурного розвитку, й успішністю культуро-творчих процесів у суспільстві.

2. Зміст ДН закономірно проектується адекватно особистісно-розвивальної та етнокультурної стратегії розвитку педагогічної освіти, останнім результатом наукового пошуку в царині удосконалення ІКТ та з

урахуванням Положення про атестацію електронного навчального курсу на рівні закладу вищої освіти (ЗВО) та Міністерства освіти і науки України.

Зазначена закономірність відбиває стійкі й інваріантні зв'язки між змістом ДН і такими зовнішніми по відношенню до нього чинниками, як загальна стратегія розвитку педагогічної освіти, наукова теорія розвитку ІКТ та державні вимоги до атестації електронних навчальних курсів.

Тобто зміст ДН вчителя початкової школи повинен містити:

1) знання стратегічних орієнтирів розвитку педагогічної освітньої системи загалом (ці цінності віддзеркалюються в психології і педагогіці професійного розвитку, оновлення змісту якої повинно бути адекватним відповідним стратегічним орієнтирам);

2) самоцінні знання сучасних інформаційних технологій навчання і основ організації ДН;

3) знання сутності положення про атестацію електронного навчального курсу на рівнях ЗВО та Міністерства освіти і науки України (це вельми потрібно насамперед для організаторів ДН, а вже потім для вчителів як його суб'єктів).

3. Зміст ДН закономірно охоплює самоцінні знання вчителя як з психології, педагогіки, теорії професійної самоосвіти і творчості, так і самоцінні знання і способи діяльності в сфері якісного використання в освітньому процесі ІКТ.

Це суто внутрішня закономірність як найбільш загальна форма втілення теоретичного знання в процес проектування змісту ДН. Йдеться насамперед про знання теорії педагогічної творчості, професійної самоосвіти, вміння і навички в сфері застосування в професійно-розвивальних цілях ІКТ на особистісному рівні.

Формування в учителя відповідних знань і способів діяльності в процесі формальної освіти вимагає введення в навчальні плани навчальних дисциплін «Основи професійної самоосвіти і самовиховання», «Основи

дистанційного навчання в початковій освіті», «Інформаційно-комунікаційні технології в галузі початкової освіти». Як варіант цінності змісту першої з них можуть бути зафіксовані в розширених програмах загальної педагогіки і педагогіки початкової школи. Самоцінність відповідних знань є похідною від забезпечення емоційного переживання вчителем конкретних елементів змістових модулів.

4. Технологія ДН закономірно підпорядковується його змісту і цілям та характеризується етапністю, щільністю, особистісно-розвивальною спроможністю та врахуванням вікових особливостей молодших школярів.

Сформульована внутрішня закономірність не виходить за межі добре відомих в дидактиці закономірностей (методи і засоби навчальної діяльності закономірно залежать від цілей, завдань та змісту навчання; форми і методи навчання закономірно відповідають віковим та індивідуальним особливостям і можливостям учнів чи студентів), а прямо спираються на них.

В основі ДН вчителів початкової школи закладені принципи та особливості традиційних форм навчання, окрім того, додані нові особливості, які полягають у використанні інтернет-технологій для доступу до навчальних матеріалів, інтерактивної взаємодії між суб'єктами освітнього процесу тощо.

Для успішного функціонування системи ДН учителів початкової школи виділимо наступний ряд принципів, а саме:

1. Принцип відповідності сучасним вимогам до вчителя в умовах реалізації суспільних потреб у націєтворчості. Підсистема початкової педагогічної освіти виступає у ролі однієї із стрижневих компонентів всієї педагогічної освітньої галузі як наука, що потенційно забезпечує духовно-моральний і загальний розвиток учня протягом усіх років навчання. У цьому аспекті підвищуються вимоги до вчителя початкової школи як фахівця від якого залежить формування у школяра досвіду творчої дисципліни

емоційно-вольового ставлення до цінностей національної культури, віддзеркалень у змісті освіти й гуманної комунікації в освітньому бутті і громадському житті. Готовність вчителя до формування відповідного досвіду в учнів перспективі сприяє перетворенню професійної дисципліни випускників навчального закладу в продуктивну і творчу. Саме у цьому контексті педагог передусім працює на націєтворчість. Реалізація цього завдання можлива за умови оперття очільників освітніх закладів на принцип відповідності вчителя потребам суспільства укультуротворення, це означає цей принцип стає регулятивом фахової підготовки педагога його післядипломної освіти, якщо в сукупності цільових орієнтирів цих процесів знаходяться педагогічна культура, педагогічна майстерність, такі суспільні характеристики вчителя-гуманіста та вчителя-духовника, які сприяють перетворення ним навчально-виховному процесу в дитино-центриські, інноваційні, інформаційні забезпечення.

Серед сучасних вимог до вчителя початкової школи провідними в його здатності до інноваційності, ІКТ компетентність, готовність до вдосконалення в ситуації постійних змін в ресурсному забезпеченні освітнього процесу під впливом освітньої науково-технічної революції.

Іншими словами, принцип зорієнтовує суб'єктів управління вчителів початкової школи на відбиття в навчальних планах, навчальних програмах того аспекту філософії національної ідеї, який прямо пов'язаний з переможним кроком людиноцентризму (студентоцентризму) в процесі їх фахової підготовки.

2. Принцип зумовленості потребам педагога в професійному неперервному розвитку засобами ІКТ. Націлює колектив педагогічного освітнього закладу на розробку стратегій, тактики професійного та професійно-культурного розвитку студента і випускника ЗВО засобами ІКТ. Він вимагає передбачення у спеціально розроблених програмах діагностики рівнів готовності студентів і випускників ЗВО до організації, з

використанням ІКТ, власного неперервного розвитку, шляхів і способів психолого-педагогічного супроводу цього процесу. Керуватися цим принципом означає успішно організувати професійну самоосвіту і самовиховання майбутніх педагогів і випускників педагогічних ЗВО. Ці процеси грають роль провідних чинників професійно і професійно-культурного розвитку особистості, сприяють визначенню нею близьких і далеких орієнтирів кар'єрного зростання.

Отже, забезпечення якості функціонування ДН учителів початкової школи це фактично створення умов для включення студентів і випускників ЗВО у самоосвітній і самовиховний процес, який охоплює не тільки цінності ІКТ, але й суто психолого-педагогічні, які стоять на сторожі гуманізації, життєтворчості як вчителя так і його вихованців.

3. Принцип інтеграції змісту ДН у складниках системи. Принцип інтеграції є провідним регулятивом проектування змісту ДН залежно від потреб суспільства у культуротворенні особистості вчителя у професійному розвитку. Цей принцип насамперед зорієнтовує на інтеграцію у змісті ДН таких складників, як: знань з педагогіки і психології професійного розвитку особистості; знань ціннісно-сміслового поля курсів «Інформаційно-комунікаційні технології в галузі початкової освіти» і «Основи дистанційного навчання у початковій освіті»; системних і функціональних умінь використання ІКТ у цілях професійного становлення та саморозвитку особистості педагога. Відповідна інтеграція сприяє цілісності уявлень вчителя початкової школи про зміст ДН, складники професійно-культурного поступу впродовж життя, побудову ним далеких і близьких цілей професійного вдосконалення як цілісного процесу.

Інтеграції підлягають: всі елементи змісту ДН вчителя у ЗВО, елементи змісту ДН учителя в процесі формальної післядипломної освіти, складники змісту ДН вчителя початкової школи як суб'єкта неформальної й інформальної освіти.

Проте найбільш продуктивно на цілісну картину уявлень педагога про зміст ДН впродовж життя як системи працює цілісна інтеграція її змістових компонентів, яка є не статичним, а динамічним утворенням. Йдеться передусім про інтеграцію досвіду професійного становлення і саморозвитку засобами ДН. Останній починає формуватися в особистості ще в стінах ЗВО, досягає базисного рівня в системі післядипломної педагогічної освіти і продовжує зростати під впливом самоосвітніх і самовиховних дій.

Цілісна інтеграція змісту дистанційної освіти сприяє поглибленню і розширенню досвіду гуманної комунікації вчителя початкової школи за умови проектування ним цього процесу як самоцінного у раціогуманістичній перспективі. За цієї умови зростає і його досвід щодо емоційно-вольового ставлення до цінностей ДН.

4. Принцип забезпеченості творчого характеру технології ДН. Принцип утверджує обов'язковість появи творчого елемента технології ДН вже в її концептуальному компоненті, який відображає «ідеологію її побудови і реалізацію». Передусім цей компонент повинен передбачати цільові орієнтири професійно-культурного розвитку вчителя початкової школи як творчого процесу, розробку спеціальної програми їх досягнення в координатах поглиблення досвіду творчої діяльності. Йдеться не тільки про продукти відповідної творчості конкретного педагога (образи «Я» як професійно-розвиненої засобами ДН особистості), але й про певні відкриття, зроблені ним на шляху кар'єрного зростання. Проектування таких відкриттів у професійно-педагогічному бутті, пов'язаних з ІКТ, є наслідком опертя на відповідний принцип.

Зазначений принцип спрямовує увагу й на творче конструювання змістово-процесуального компонента технології ДН, форм і методів ДН як засобу професійного розвитку вчителя. Керуючись ним, слід вже в процесі розробки інноваційних форм і методик ДН шукати принципово нові підходи

до оновлення традиційних, пошуку різних варіантів нових комбінацій вже засвоєного раніше на самоцінному рівні знання.

Творчий характер технології ДН корелюється з високим рівнем педагогічної майстерності вчителя початкової школи. Саме професійний компонент цього технологічного продукту вказує на залежність між успішністю його використання на практиці й педагогічної майстерності.

Тобто всі компоненти технології ДН – концептуальний, змістово-процесуальний і професійний – є носіями елементів творчого розвивального навчання.

5. Принцип неперервності сходження системи до індивідуальної траєкторії професійного розвитку вчителя (майбутнього вчителя). Виокремлення цього принципу, по-перше, зумовлено неперервним характером системи неперервної педагогічної освіти, а по-друге, потребами у забезпеченні ДН вчителя початкової школи як неперервного процесу, що підпорядкований його професійно-культурному розвитку.

Роблячи акцент на необхідності індивідуальної траєкторії професійного розвитку вчителя, принцип вимагає розкриття всіх можливостей системи ДН у вимірі виконання нею насамперед управлінської функції. База для її виконання – результати моніторингу стану ДН педагогів та діагностики рівнів їх актуальної готовності до професійно-культурного розвитку. На основі цих результатів й можливе врахування специфіки формування у конкретних вчителів початкової школи мотивів оволодіння цінностями змісту ДН, індивідуальних потреб кожного з них в проектуванні, організації і стимулюванні цього процесу. Провідним вектором неперервного сходження відповідної управлінської системи до особистості вчителя як суб'єкта професійного розвитку є його «Я-концепція ДН». Її розробка вимагає усвідомлення педагогом суперечностей між реальним і ідеальним образами «Я» як готового до професійного зростання засобами ДН фахівця. Таке усвідомлення виступає у ролі похідної від

повороту професійної свідомості особистості учителя початкової школи на своє «Я», професійну самосвідомість, а сам цей поворот є неперервним і тривалим у часі процесом. Його дискретність є викликом особистісно зорієнтованому характеру професійної підготовки і діяльності вчителя, проектуванню ним завдань-самозобов'язань щодо опанування цінностями ДН на якісному рівні.

6. Принцип психолого-педагогічного супроводу всіх етапів оволодіння вчителем готовністю до ДН. Готовність вчителя початкової школи до ДН є наслідком усвідомленості ним потреби у цьому процесі, що виявляється в наявності мотивів активності в опанування цінностями змісту професійного розвитку засобами ДН. Формування відповідної мотивації – це психопедагогічний процес, який вимагає глибокої компетентності організаторів ДН в психологічній теорії. Така компетентність потрібна ним і на наступних етапах, пов'язаних з: проектуванням вчителем завдань-самозобов'язань у напрямі оволодіння цінностями ДН за результатами діагностики його актуального професійного розвитку (це вимагає використання відповідних психологічних тестів); самоорганізацією суб'єктом професійного розвитку навчального дистанційного процесу (підпорядкування ДН в ході його організації певним рівням його професійного розвитку є одним із завдань насамперед психопедагогічного моніторингу); самостимулюванням дій у напрямі досягнення прийнятих вчителем завдань-самозобов'язань професійного поступу засобами ДН (хоча сама відповідна дія є педагогічною, вона знаходиться в системі психологічної структури професійної діяльності). Тобто психолого-педагогічний супровід є регулятором якості оволодіння педагогом готовності до ДН як умовою успішного професійного розвитку.

7. Принцип інтерактивного характеру організації ДН. Організація ДН як інтерактивного вимагає побудови матриці комунікативних зв'язків викладача-тьютора з вчителем початкової школи, який виступає у різних

ролях: як суб'єкт фахової підготовки, як суб'єкт самоосвіти і самовиховання, як об'єкт і суб'єкт формальної післядипломної освіти. Крім того, відповідний принцип націлює на моделювання різноманітних ситуацій спільного розв'язання з вчителем організаторами ДН різних професійно-педагогічних ситуацій і задач, що сприяють фаховому розвитку педагога, розробку таких форм і методів продуктивної особистісно-розвивальної взаємодії, які є максимально наближеними до завдань професійно-культурного поступу вчителя у фаховому середовищі.

Інтерактивна організація ДН робить вчителя і його тьютора рівноправними суб'єктами освітнього процесу, який функціонує за законами їх співтворчості і співробітництва. Фронтальний характер інтерактивна технологія ДН може мати тільки на його перших етапах, пов'язаних із засвоєнням цінностей змісту ІКТ. Більш продуктивним є колективно-групове ДН, в рамках якого в ході мозкового штурму в малих групах народжується і відпрацьовується коло ідей, значущих для подальшого самостійного пізнавально-розвивального пошуку. У таких групах кожний її член є рівноправним і рівнозначним суб'єктом навчального процесу, а народжені ним ідеї щодо розв'язання актуалізованих проблем обов'язково є предметом загального розгляду. Принцип спрямовує систему функціонування ДН переважно як індивідуального, що відповідає актуальному рівню професійно-педагогічного розвитку особистості вчителя початкової школи. І саме в цьому, індивідуальному вимірі, інтерактивний характер організації ДН віддзеркалюється як засіб максимально-можливого розкриття його розвивального потенціалу (у цьому вимірі й необхідна побудова матриці комунікативних зв'язків організатора ДН з конкретним педагогом).

Зазначимо, що структура наведених вище педагогічних принципів не є сталою – з часом цілком реальні зміни та нововведення, пов'язані із

подальшим розвитком та впровадженням ДН у систему неперервної освіти вчителів початкової школи.

У структурі змісту ДН як засобу професійного становлення і розвитку вчителя початкової школи необхідно врахувати самоцінні знання з психології і педагогіки професійного розвитку; авторських курсів «Основи дистанційного навчання в початковій освіті» [7] та «Інформаційно-комунікаційні технології в галузі початкової освіти» [6], що функціонують в Інформаційно-освітньому середовищі Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (<http://dls.udpu.edu.ua>); уміння використовувати сучасні ІКТ в цілях професійного становлення та саморозвитку; досвід емоційно-вольового ставлення до цінностей ДН; досвід професійного становлення та саморозвитку засобами ДН; досвід гуманної комунікації з викладачем-тьютором та з колегами в професійному бутті.

Висновки. Узагальнення підходів до обґрунтування сучасної системи принципів навчання та виховання, врахування особливостей освітнього процесу педагогічних ЗВО, результати вивчення досвіду підготовки вчителів до застосування технологій ДН стали підґрунтям до визначення закономірностей функціонування розробленої системи дистанційного навчання вчителів початкової школи.

Стрижнева ланка теоретичних засад системи ДН вчителя початкової школи – її зміст. Доведено, що компетентний в організації ДН в контексті його підпорядкування власному професійному розвитку вчитель початкової школи успішно дистанційно оволодіває ІКТ на підґрунті самоцінних знань про: психологію особистості, психологію і педагогіку творчості, психологію і педагогіку професійного розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрущенко В. П., Бех І. Д., Волощук І. С. та ін. Педагогіка вищої школи : підручник. Київ : Педагогічна думка. 2009. 256 с.
2. Бондар В. І. Дидактика. Київ : Либідь, 2005. 264 с.
3. Зимняя И. А. Педагогическая психология : учебник для вузов. Москва : Логос, 2002. 384 с.
4. Костюк Г. С. Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості. Київ : Радянська школа, с. 608 с.
5. Підласий І. П. Практична педагогіка або три технології : інтеракт. підруч. для педагогів ринк. системи освіти. Київ : Слово, 2006. 616 с.
6. Mukoviz O. P. System of Distance Learning Administration in Continuing Education for Primary School Teachers. *GLOKALde is official e-journal of UDEEEWANA*. 2015. Vol. 1. № 1. P. 7–18.
7. Mukoviz O. P. The course «Fundamentals of Distance Education in Primary Education» as a Component of Lifelong Education of Primary School Teachers. *Informational Technologies in Education: Scientific Journal*. Kherson, 2014. № 20. P. 66–73.

REFERENCES

1. Andrushchenko V. P., Bekh I. D., Voloshchuk I. S. et al. (2009). Pedagogika vyshchoi shkoly. Kyiv : Pedagogichna dumka [in Ukrainian].
2. Bondar V. I. (2005). Dydaktyka. Kyiv : Lybid [in Ukrainian].
3. Zimnyaya I. A. (2002). Pedagogicheskaya psixologiya. Moskva : Logos [in Russian].
4. Kostiuk H. S. (1989). Navchalno-vykhovnyi protses i psikhichni rozvytok osobystosti. Kyiv : Radianska shkola [in Ukrainian].
5. Pidlasyi I. P. (2006). Praktychna pedagogika abo try tekhnolohii. Kyiv : Slovo [in Ukrainian].

6. Mukoviz O. P. (2015). System of Distance Learning Administration in Continuing Education for Primary School Teachers. GLOKALde is official e-journal of UDEEEWANA. Vol. 1. 1. 7–18 [in English].
7. Mukoviz O. P. (2014). The course «Fundamentals of Distance Education in Primary Education» as a Component of Lifelong Education of Primary School Teachers. *Informational Technologies in Education: Scientific Journal*. 20. 66–73 [in English].